

Schema Jebron viering van Zondag 17 november
om 10u30 in de Werfkapel

Contrasterende gevoelens en ervaringen in verband met Gods aanwezigheid:
Psalm 113 en Job 24,2-12. (groep 1)

Welkom en inleiding : Kristien

Hartelijk welkom iedereen op deze herfstige zondagochtend. Als gelovige mensen komen wij hier samen om dank te zeggen aan onze Schepper en Gever van het Leven. En plaatsen we ons hierbij onder de blijvende aandacht van diegene die we mogen aanspreken als Vader-Moeder, Zoon en mensenbroeder, en inspirerende Geestkracht.

Soms is het heel gemakkelijk om God dankbaar te zijn voor de vele gaven van het leven: de gezondheid van onszelf of onze dierbaren, ons voedsel, de liefde die we mogen ervaren, ... Maar evengoed zijn er periodes in ons leven dat we ons afvragen waar God is; vooral in periodes van pijn en verdriet, als ons leven tegen zit en levenskwaliteit ver te zoeken is. En evengoed kunnen we overstelpt raken door al het slechte nieuws in de wereld. Waar is de rechtvaardigheid? Heeft het leven wel zin?

Vandaag buigen we ons in deze viering over die contrasterende gevoelens in verband met Gods aan- en afwezigheid; onze ervaringen van zin en onzin van die leven. We gaan vandaag luisteren naar Psalm 113 die God looft en dankt voor het leven. Maar we gaan ook luisteren naar een tegenpool: het protest en wanhoop die de figuur Job ervaart nadat alles hem is ontnomen: rijkdom, kinderen, gezondheid. De man aan wie de de uitdrukking kennen om 'in zak en as te zitten'.

Luisteren we dan ook eerst naar een gedicht van Huub Oosterhuis, waarin hij de wanhoop van Job verwoordt:

Tekst: Lied van job (Huub oosterhuis)

Ga ik slapen, dan denk ik: Wanneer wordt het dag?
Als ik opsta, denk ik: Wordt het ooit avond?
Dan wordt het avond, nacht en eindeloos duurt het.

Ga ik denken, dan vind ik geen rede, geen recht.
Raadpleeg ik woorden, dan hoor ik geen waarheid.
Dan keer ik in mijzelf en vloek mijn geboorte.

Komen vrienden mij troosten met woorden als 'god':
god-rechtvaardig, god-onbegrijpelijk,
god die geeft en neemt, die doet naar believen.

Die het kwade straft, het goede beloont
onschuldigen grijpt, de misdaad laat lopen?
Nee, die niet, die werd door mensen verzonnen.

Komen ze aan met een andere god
niet die der machtigen, niet die der wijzen,
maar de god van Abraham, onze verbondsgod.

Die zich verbonden heeft om wat te doen?
Zich hult in zwijgen als mensen sterven?
Die niet komt als mensen worden vernietigd?

Ga ik slapen, dan denk ik: Wanneer wordt het dag?
Als ik opsta, denk ik: Wordt het ooit avond?
Dan wordt het avond, nacht en eindelijk duurt het.

Openingslied : lied van samenkomst p.30

Eerste lezing: Psalm 113 : hertaling Dick Boer (Annie)

(Inl: (Kristien) Psalm 113 maakt deel uit van de Hallel-psalmen (Psalm 113-118), die traditioneel werden gezongen tijdens joodse feestdagen zoals Pesach (het Pascha), Sjavoet (het Wekenfeest), en Soekot (het Loofhuttenfeest). Het woord "Hallel" betekent "lof" en deze psalmen worden gebruikt om God te prijzen.

De psalm benadrukt de verhevenheid van God boven alle volken en Zijn zorg voor de nederigen en behoeftigen. Let op het einde op hoe de Ene mensen opricht uit de modder...)

Deze dag verwelkomen en danken,
wat een geluk! Dat doet deugd!
Wees blij en juich!

Zing van liefhebben,
breng haar dank en bewijs haar eer!

Moge mijn dag openbloeien, crescendo als een
hymne;
wat mij overkomt vandaag is immers groter dan in woorden te vatten.
Deze dag verwelkomen en danken,
wat een geluk! Dat doet deugd!
Ja, weerklanken van dankliederen doet deugd,
van zonsopgang tot zonsondergang.
Deze dag is mij waarlijk geschonken,
heerlijk wonder, het valt mij te beurt,
gunst die mij te boven gaat,
en over mij neerdalen blijft.

Wees blij en juich!

Zoals iemand die, verslaafd,
zich eindelijk kan oprichten uit de modder,
of iemand in ellende zich los kan trekken uit de drek;
Samen tafelen zij voortaan als gewone mensen, vrienden;

Wees blij en juich!

Zoals een onvruchtbare vrouw moeder wordt van een gezin
en blij samenwoont met haar kinderen.
Schepping zij van liefhebben vervuld!

Wees blij en juich!

tussenzang : Laudate Omnes gentes (Taizé) (3'50)

<https://www.youtube.com/watch?v=lbb-kaurSW0>

Tweede lezing : Job 24, 1-12 (Annie)

Inleiding: het boek Job behoort tot de Wijsheidsliteratuur van het Oude Testament, samen met boeken zoals Spreuken en Prediker. Onderdelen van het boek Job horen bij de oudste teksten van de Bijbel, de auteurs zijn onbekend. Het boek behandelt diepgaande vragen over lijden, rechtvaardigheid en de aard van God.

Hoofdstuk 24 is onderdeel van Jobs betoog waarin hij de schijnbare onrechtvaardigheden van het leven en het lijden van de rechtvaardigen aan de orde stelt. Job vraagt aandacht voor de brutaliteit waarmee de sterken de zwakken openlijk uitbuiten en de totaal onbeschutte staat van ellendigen, op wier klacht men in de wereld zelfs God geen acht ziet slaan.

JOB 24,2-12

2 Boosdoeners, grensstenen verleggen ze,
een kudde die ze geroofd hebben weiden ze.

3 De ezel van wezen drijven ze voort,
verpanden de os van een weduwe.

4 Zij duwen de armen van de weg af,
samen moeten zich verstoppen de ellendigen van het land.

5 Zie, woudezels in de woestijn zijn ze,
uitgetrokken voor hun arbeid, vroeg op zoek naar iets om te roven,
maar 's avonds nog geen brood voor de jongens.

6 Op veld dat niet van hen is moeten zij maaien,
een wijngaard van een booswicht schuimen ze af.

7 Naakt overnachten ze, zonder kleding,
en geen deken als het koud is.

8 Van een stortbui uit de bergen raken ze doorweekt,
bij gebrek aan een schuilplaats drukken zij zich tegen een rots.

9 Er zijn er die een wees wegroven van een borst,
de zuigeling van een ellendige verpanden.

10 Naakt moeten ze voortgaan, zonder kleding,
uitgehongerd moeten ze schoven dragen.

11 Op een kale helling verduren zij de middaghitte,
perskuipen moeten ze treden en lijden dorst.

12 Vanuit de stad klinkt het gekerm van de stervenden,
roept de ziel van doorboorden om hulp,

en God hoort hun bidden niet. (וְאֱלֹהִים – ve'eloha)

Overdenking : Kristien

Lied: hoe lang zal het duren p.60

Vrije voorbeden + accl Waar mensen elkaar dragen p.89

PP en omhaling

Lied: Ontmoeting : p.35

Tafelgebed: 26 (alternerend mannen /vrouwen)

Delen van Brood en wijn

Onze Vader p. 82

Vredewens voor iedereen

slottekst : Marinus van den Berg 'Kom vanavond nog eens aan' (Annie)

*(inleiding: Je hoort soms "Niet klagen, maar dragen" niet akkoord!
Klagen mag.*

Tranen zijn er om te uiten wat je op je hart hebt.

Mensen verwoorden pijn, verdriet, wanhoop, ...

niet om te blijven steken in verdriet

maar om dwars doorheen die pijn een uitweg te vinden.

Als klagen niet mag, wordt dragen te zwaar.

Als klagen de ruimte krijgt met respect, met aandacht...

dan kan er meer gedragen worden, SAMEN.

Luisteren we naar het gedicht van Marinus van den Berg)

Kom vanavond nog eens aan
Kom bij me zitten en luister nog eens

Kom vanavond nog eens aanbiedt
Nogmaals wil ik vertellen
hoe mijn kind is gestorven.
Honderdmaal wil ik herhalen
en alle malen zal ik wenen.

Kom vanavond nog eens aan
Zeg niet dat het leven verder gaat.
Denk niet dat ik mijn verdriet wil koesteren.
Zeg niet dat ik het al zo vaak vertelde.

Alle malen is het nieuw
Alle malen moet ik wenen.
Alle malen is het pas geleden.

Slotlied: P32 Ik zoek de plaats

Zending en zegen

Overdenking :

"Mooi, het leven is mooi, zolang er zon, muziek en kinderen zijn." Iedere Vlaming kan dit liedje van Will Tura wel meezingen. Sommige dagen loopt alles van een leien dakje en kunnen we genieten van het leven. 'Dat heet dan gelukkig zijn'..

Maar evengoed kent iedere mens dagen waar we als een berg tegenop kijken of dagen waar geen eind lijkt aan te komen. Het leven lijkt ons te overspoelen, zeker nadat we het nieuws bekeken en we moeten onszelf moed inspreken om het leven aan te kunnen.

Ook in de Bijbel komen alle menselijke gevoelens en ervaringen aan bod; ervaringen van dankbaarheid en lof. Maar ook het gevoel van verdriet en godsverlatenheid, de ervaring van volkomen zinloosheid en depressie is de bijbel niet vreemd.

Uiteraard zal een gelovige god regelmatig prijzen en danken. In een geloofsboek is het logisch dat er vele lofuitingen zijn voor God. Dankbaarheid is een belangrijke waarde voor een gelovig iemand. We ervaren God als Schepper. We beseffen dat we alles gekregen hebben van God, het leven is een gave. En wie met dankbare ogen naar de werkelijkheid leert kijken, leeft een rijker leven. Gelovige, dankbare ogen zien méér.

Psalm 113 die we zonet hoorden benadrukt de verhevenheid van God boven alle volken en Zijn zorg voor de nederigen en behoeftigen. Het is een lofzang die de almacht en barmhartigheid van God erkent, en het roept de gelovigen op om Zijn naam voortdurend te prijzen.

De psalm begint en eindigt met "Halleluja", wat "Prijs de HEER" betekent. Dit benadrukt het belang van voortdurende lofprijzing.

Hoe kunnen we dit gestalte geven in ons leven? 5 tips hoe we god kunnen loven en prijzen: door

1) de dag te beginnen en eindigen met een Gebed

- waarin je God dankt voor de nieuwe dag en Hem vraagt om je te leiden. Bid voor kracht, wijsheid, en mogelijkheden om anderen te dienen en Gods liefde te tonen.
- Eindig je dag met een dankgebed, waarin je God bedankt voor de zegeningen en de uitdagingen van die dag en vraag om rust en vrede voor de nacht en reflecteer op hoe je God hebt ervaren gedurende de dag.

2) Zingen is 2x bidden. We kunnen god eer bewijzen via muziek

- Luister naar lofprijzingsmuziek tijdens je dagelijkse bezigheden en
- Zing mee met liederen die je hart richten op God en Zijn goedheid vieren.

3) Wees alert en besef dat je dankbaar kan zijn om vele kleinere dingen

- Maak er een gewoonte van om voor kleine dingen te danken; Houd een dankbaarheidsdagboek bij.

4) God Eren in je Werk en Activiteiten

- Doe je werk met toewijding en integriteit, alsof je het voor God doet. Dit kan betekenen dat je extra moeite doet, eerlijk bent in je handelen, en vriendelijk bent voor collega's. Zoek naar manieren om God te betrekken bij je beslissingen en je werkethiek.

5) God loven door anderen te dienen en te helpen:

- Toon Gods liefde door anderen te helpen, zoals vrijwilligerswerk, het ondersteunen van iemand in nood, of eenvoudigweg vriendelijkheid en geduld tonen;
- Zoek naar kansen om anderen te bemoedigen met woorden van hoop en liefde, en bied praktische hulp waar nodig.

Met al deze zaken prijzen we onszelf gelukkig en geven we eer aan de Ene.

Maar, vaak genoeg zit het leven tegen en lukt het ons niet om god te prijzen.

We ervaren geen aanwezigheid van het goddelijke. Het lijkt dan alsof er geen godheid is of alsof hij in elk geval niet luistert naar onze gebeden. Alles lijkt zinloos, rechtvaardigheid lijkt weg. We botsen op de afwezigheid van God.

In de Bijbel – een geloofsboek- mogen ook deze stemmen aan het woord komen. Stemmen die zich door God verlaten voelen of soms zelfs boos zijn op God! (denken we aan de profeet Jona die niet naar Nineve wilde.) Ook Jezus ervaarde die twee aspecten. Meestal liet hij zich leiden door een enorm vertrouwen op God, die hij zelfs Vadertje (Abba) noemde. Maar hij kende momenten van doodsangst in de Hof van Olijven en aan het kruis bad hij: *'God, mijn God, waarom hebt ge mij verlaten?'* (een verwijzing naar psalm 22)

Vele leermeesters in het gebed zien de **momenten van afwezigheid als noodzakelijke momenten van uitzuivering van het geloof en van het godsbeeld.** God als een soort 'supersinterklaas' die al je gebeden verhoort, is vaak een godsbeeld dat de kinderjaren niet ontgroeid is. God is niet de tovenaardie alle problemen oplost.

We luisterden zonet naar een stukje hoofdstuk 24 uit het boek Job. We hoorden Job jammeren over hoe de zwakken worden uitgebuit, het onrecht dat hen wordt aangedaan en hoe God hun kreunen niet lijkt te horen. **Hij worstelt met de vraag waarom God deze toestanden lijkt toe te staan.**

Job opent voor ons alle vragen die een gelovige kan stellen aan God. En er zijn er veel: Hoe, waarom, waartoe, wat verwacht U van me, wat wilt U? Waarom laat U dit toe? Wilt U dit? Hoe moet het verder? Hoelang nog? Is dit een straf? Maar wat heb ik dan verkeerd gedaan? Verlaat U mij misschien?

In het boek Job is er een element dat ons bijzonder treft, omdat het wordt ervaren door elke biddende lijdende mens: **het zwijgen van God, zijn afwezigheid.** Dit lange zwijgen, dat pas aan het einde van het boek, in hoofdstuk 38, wordt doorbroken als de Heer 'in storm en wind begint te spreken', is ondraaglijk voor Job. Job protesteert tegen deze stilte, hij daagt uit, hij revolteert. Het gevoel van godverlatenheid wordt daardoor zo erg dat hij liever zou verdwijnen in de onderwereld: Als alle mensen rondom je en zelfs God niet in staat zijn een greintje begrip of nabijheid te tonen, hoe kun je het dan uithouden? Daar kunnen we in meevoelen.

Hoe kan de mens omgaan met de vraag van kwaad en lijden?

Net **zoals Job blijven Rebelleren!** Een veelvoorkomende reactie op het probleem van kwaad is boos zijn op God. Mensen denken soms: als er zoveel kwaad is, kan er geen God zijn. Dit is een veel gehoord argument binnen het atheïsme. Mensen haken er door af.

We moeten die volkomen terechte kreet van Job -symbool voor alle lijdende mensen - weten te beluisteren. De mens heeft het volste recht om het schandaal van het kwaad zo hard uit te schreeuwen als hij maar kan en om zijn afschuw en afwijzing van het kwaad uit te zeggen. Dat is gezond, want dat is dikwijls niet zozeer een kreet tegen God, dan wel een kreet tegen het kwaad, en een kreet opdat God zou bestaan en ik Hem terug zou vinden. In de grond geeft die opstandigheid tegen God, paradoxaal genoeg, blijk van een hoge dunk over God. Het is een manier om te zeggen dat we geloven dat God beter is dan wat we zien in de wereld. Bewijzen zijn er niet, maar menselijke hoop is een krachtig iets.

Belangrijk hierbij is dat **Job God is blijven bevragen, hij bleef betrokken.** In plaats van te snel antwoorden te geven, kunnen we proberen God te betrekken bij onze vragen over het kwaad. Door vragen te stellen en onze worstelingen met Hem delen blijven we betrokken en kunnen we een diepere relatie met God ontwikkelen. Daarom heeft God hem ook op het einde van het verhaal in het gelijk gesteld en niet zijn vrienden die met allerlei verklaringen kwamen aandraven waarom Job dit onrecht wel zou hebben verdiend.

We zien in de Bijbel dat mensen zoals Jakob, Job en Jezus hun vragen en pijn direct naar God brachten. Ze schreeuwden hun vragen en klachten uit, en dit was een manier om hun geloof te tonen. Ze spraken tot God in plaats van alleen over God te praten. Dit laat zien dat geloven ook betekent dat we geloven dat God luistert.

Hoe gaat God om met de vraag van de mens over het kwaad? **Welke godsbeelden helpen hierbij?**

Niet een boodschap van 'De mens wikt, maar god beslist'; of 'het heeft de Here god behaagt tot zich te nemen' of 'het lijden is de wil van god'... Allerlei visies waarbij God ofwel onverschillig staat tegenover het lijden van mensen of zélf de oorzaak is van het lijden. Een god die het lijden zelf bedenkt en plant, hetzij als straf na zondig gedrag of als middel om levensles te leren. Kunnen we in zo een god nog geloven? Is dat te combineren met het beeld zoals Jezus het schetste? Een god die Liefde is?

Misschien hebben we meer aan volgende godsbeelden: **Een nieuwe kijk op God:**

Een God die wordt geraakt door het kwaad en er tegen vecht. De Bijbel toont ons regelmatig een God die diep geraakt is door het kwaad en kwaad wordt over onrecht en er actief tegen vecht. God staat aan onze kant in de strijd tegen het kwaad, het hoort niet bij zijn plan.

Door te zien hoe God omgaat met het kwaad, leren we God beter kennen. Hij is niet een onverschillige macht, maar een God die betrokken is en strijdt tegen het kwaad. Hij kiest altijd de kant van de slachtoffers. In Jezus zien we hoe Hij zelf een slachtoffer wordt, juist door een rechtvaardig pad te gaan.

Voor sommigen is dit beeld godslasterlijk : **God zelf als slachtoffer.** Dit doet me denken aan het verhaal dat Elie Wiesel beschreef in zijn boek 'De Nacht' over zijn verblijf in de concentratiekampen. Bij de herhaalde vraag waar God toch was, toen een jongen hing te bungelen aan een strop, kwam het antwoord van Elie Wiesel: *God hangt daar aan de strop.* Wiesel werd een boodschapper voor de mensheid met een boodschap van vrede en verzoening en menselijke waardigheid. Ondanks alles wat hij had meegemaakt, was het toch zijn overtuiging dat de krachten die het kwaad in de wereld bestrijden, kunnen overwinnen.

En in diezelfde griezelige periode van de geschiedenis horen we nog zo'n getuigenis van ETTY HILLESUM uit haar boek 'het verstoorde leven: "Iedere dag heeft nu aan zichzelf genoeg. Ik zal je helpen God, dat je het niet in mij begeeft, maar ik kan van tevoren nergens voor instaan. Maar dit éne wordt me steeds duidelijker: *dat jij ons niet kunt helpen, maar dat wij jou moeten helpen en door dat laatste helpen wij onszelf.* En dit is het enige, wat we in deze tijd kunnen redden en ook het enige, waar het op aankomt: *een stukje van jou in onszelf, God.* En misschien kunnen we ook *er aan meewerken jou op te graven in de geteisterde harten van anderen."*

Met deze nieuwe kijk op god en het lijden krijgen we ook een nieuwe kijk op onszelf. Als we God niet betrekken bij onze vragen over het kwaad, blijven we alleen achter en kunnen we onszelf de schuld geven van alles wat er misgaat. Maar door te geloven in een God die met en in ons strijdt, vinden we hoop en verlichting. We staan niet meer alleen tegenover het kwaad. En Samen kunnen we het aan.

Amen. Het moge zo zijn.

Bronnen:

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Job_\(boek\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Job_(boek))

<https://www.kuleuven.be/thomas/page/abel-gods-aanwezigheid-en-afwezigheid-in-het-lijden/#280486>

<https://www.theologie.nl/>

<https://www.noorderkerk.nl/2019/10/12/job-prekenserie/>

C. Leterme, Bijbel in 1000 seconden